

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Menger

//////////////////////////////////////
BK-0161-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Menger

De benaming wordt niet gebruikt in de Competent-fiche H330301 Bereider van grondstoffen (m/v). De Competent-fiche gebruikt wel de titel van 'Bereider van mengsels in de voedingsindustrie'. 'Menger (m/v)' is de gebruikelijke terminologie binnen de sector.

1.2 DEFINITIE

'Bereidt mengsels van vaste en vloeibare materialen (voeding en veevoeder), verwerkt ze via (semi)geautomatiseerde installaties of manueel volgens de geldende hygiëne- en veiligheidsregels en productievereisten teneinde een mix/samenstelling aan te maken die als basis kan dienen voor het verdere proces of als eindproduct kan gebruikt worden.'

1.3 SECTOREN

- Voedingsindustrie (PC118 Voedingsnijverheid, PC220 bedienden voedingsnijverheid)

1.4 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

KVBM-ARMB (Koninklijke Vereniging van Belgische Maalders)

Ceres

BFA vzw (Beroepsvereniging van de mengvoederfabricanten)

Mede-indieners

Alimento vzw

FENAVIAN vzw

VDAB-Studiedienst

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H330301 Bereider van grondstoffen (m/v), 2 juli 2013
- Competent-fiche (SERV): H210201 Operator van installaties voor de productie van voedingsmiddelen (m/v), 20 maart 2012
- Andere: Autocontrolegids der Maalderijen , G-020
- Andere: Autocontrolegids dierenvoerders, G-001
- Andere: Gids voor de autocontrole in de slagerij, G-003

Relatie tot het referentiekader

Uit de basisactiviteiten van de Competent-fiche H330301 Bereider van grondstoffen (m/v) werden alle activiteiten geselecteerd met uitzondering van 'Producten volgens kenmerken, bestellingen en wijze van transport verpakken'. Dit is niet van toepassing op de uitoefening van het beroep van menger, omdat deze niet verpakt.

Bij de specifieke activiteiten werden alle activiteiten geselecteerd, met uitzondering van de activiteit 'De opslagzones voor grondstoffen of producten bepalen. De aankomst en het wegen van de materialen begeleiden.'

De formulering van de competenties en de onderliggende vaardigheden werden aangepast aan de gebruikelijke terminologie in de sector en aangevuld met input aangeleverd door de arbeidsmarktactoren die betrokken werden bij de totstandkoming van het dossier.

De competenties, nodig voor de bediening van de machines of installaties werden vergeleken met deze geformuleerd in de beroepskwalificatie van 'Productieoperator voedingsindustrie'. De activiteitenblokken 'Stelt de machine in door het instellen, selecteren van een basisprogramma' en 'Start, stopt en bedient de machine volgens instructie' werden overgenomen uit deze beroepskwalificatie.

De activiteitenblokken 'Neemt kennis van productiefiches en -voorschriften en bereidt de werkzaamheden voor' en 'Doet het basisonderhoud van machines of uitrustingen en volgt dit op' zijn verwant met activiteitenblokken uit de beroepskwalificatie van productiemedewerker voedingsindustrie. Deze activiteitenblokken kunnen niet integraal worden weergegeven omdat ze niet volledig overeenstemmen met de activiteiten van de menger; een lichte aanpassing van de beschrijving van de activiteiten door de arbeidsmarktactoren was noodzakelijk.

Tenslotte werden de vigerende gidsen voor autocontrole in de verschillende betrokken sectoren gehanteerd omdat deze een onschatbare waarde aan informatie bevatten en de competenties en vaardigheden in functie van voedselveiligheid en hygiëne in de verschillende sectoren nauwgezet beschrijven.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Neemt kennis van de productiefiches en -voorschriften en bereidt de werkzaamheden voor				
• Neemt de werkzaamheden van de vorige ploeg over	✓			• Kennis van gebruik van werkdocumenten (productieorder, productieplanning, ...) • Grondige productkennis van ingrediënten, additieven, extracten die men gebruikt
• Raadpleegt de productieplanning	✓			
• Houdt zich aan de productieorder en technische fiche	✓			
• Kiest de ingrediënten in functie van de productieorder	✓			
• Zet de ingrediënten klaar voor productie			✓	
2. Controleert de voorraad voor de eigen productie.				
• Superviseert en verifieert grondstoffen en materialen op tekorten, hoeveelheid, dosering, mengeling en kwaliteitsafwijkingen	✓			• Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken • Kennis van de bediening van toestellen voor goederentransport • Kennis van opvolging en controle van de eigen voorraad • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht)
• Onderneemt actie bij afwijkingen of tekorten van de te verwerken grondstoffen		✓		
• Gebruikt toestellen voor goederentransport			✓	
• Stemt de hoeveelheid grondstoffen en materialen af op de opdracht	✓			
• Volgt informatie van beeldschermen op	✓			
• Gebruikt controle-instrumenten en	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
interpreteert de controlegegevens volgens procedure				
Past hef- en tiltechnieken toe			✓	
3. Controleert de ingrediënten				
Onderzoekt de conformiteit (kwaliteit, zuiverheid,)	✓			Basiskennis van allergenen Kennis van visuele controles Kennis van staalname i.v.m. de te controleren producten Kennis van staalnameprocedures Kennis van kwaliteitsnormen
Doet een visuele controle	✓			
Neemt stalen			✓	
Laat eventueel de stalen analyseren door een labo of doet basisanalyses zelf	✓			
Interpreteert de resultaten en neemt actie in geval van non-conformiteit	✓			
Respecteert het allergenenbeleid	✓			
4. Weegt de verhoudingen van de ingrediënten af en doseert				
Stemt de hoeveelheid ingrediënten af op de opdracht (afwegen, doseren, mengen, berekenen,)	✓			Basiskennis van allergenen Kennis van de regels voor de conversie van meeteenheden Grondige kennis van productieprocedures (mengsels) Grondige productkennis van ingrediënten, additieven, extracten die men gebruikt
Gebruikt weeg- en doseermateriaal (weegschaal, doseerglas,)			✓	
Houdt bij gebruik van materiaal rekening met de allergenenwetgeving	✓			
5. Voorziet de werkpost van ingrediënten en controleert de bevoorrading				
Houdt de voorraad op peil	✓			Basiskennis van procedures van stockbeheer Kennis van gebruik van manuele (rand)apparatuur Kennis van de eigen productieapparatuur Kennis van procedures om de machine te bedienen
Gebruikt apparatuur			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
6. Verifieert de veiligheidsvoorzieningen van de machine(s) (breekmachines, mengtoestellen,)				
• Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na	✓			• Basiskennis van storingsanalyse • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van nood- en evacuatieprocedures • Kennis van stopprocedures • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht)
• Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen	✓			
• Merkt afwijkingen, storingen aan de machine op		✓		
• Meldt problemen en veiligheidsrisico's aan de verantwoordelijke		✓		
• Legt de productie stil in noodgevallen		✓		
• Doet controlerondes	✓			
• Interpreteert controlegegevens	✓			
• Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op		✓		
7. Stelt de machine in door het instellen, selecteren van een basisprogramma				
• Houdt zich aan productieorder en technische fiche	✓			• Basiskennis ICT • Kennis van procedures voor het afstellen van de machine(s) • Kennis van SMED (Single Minute Exchange of Die)*
• Stelt de machine(onderdelen) manueel of computergestuurd in	✓			
• Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu voor de productie	✓			
• Stelt de parameters en coördinaten manueel of computergestuurd in en volgt ze op, onder andere via beeldschermen	✓			
• Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches	✓			
8. Start, bedient en stopt de machine volgens de instructies				
• Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches	✓			• Kennis van gebruik van werkdocumenten (productieorder, productieplanning, ...)

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Merkt afwijkingen, storingen op		✓		• Kennis van procedures voor het afstellen van de machine(s) • Kennis van opstartprocedures • Kennis van stopprocedures • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht) • Kennis van bewaringstechnieken • Kennis van SMED (Single Minute Exchange of Die)* • Grondige kennis van productieprocedures (mengsels) • Grondige productkennis van ingrediënten, additieven, extracten die men gebruikt
• Start de machine op			✓	
• Voert grondstoffen en hulpproducten aan/in de menger			✓	
• Bedient de machine			✓	
• Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen	✓			
• Interpreteert gegevens en reageert passend	✓			
• Voert de geproduceerde goederen af			✓	
• Doet controles/controlerondes	✓			
• Stopt de machine			✓	
9. Controleert de bereiding (vloeibaarheid, textuur, ...) en bepaalt afwijkingen (reactie van producten, ...)				
• Gebruikt controle-instrumenten			✓	• Kennis van interpretatie van analysegegevens • Kennis van visuele controles • Kennis van staalname i.v.m. de te controleren producten • Kennis van staalnameprocedures • Kennis van de eigen productieapparatuur • Kennis van het eigen productieproces • Kennis van interne productieprocedures • Kennis van stopprocedures • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht) • Kennis van kwaliteitsnormen
• Neemt stalen van producten			✓	
• Vergelijkt waarden van stalen en testen met richtwaarden	✓			
• Merkt afwijkingen aan de producten op (waarden, uitzicht, geur, smaak...)		✓		
• Interpreteert de controlegegevens	✓			
• Gaat na wat de oorzaak is van een afwijking (apparatuur, productieproces, ...)		✓		
• Stemt de aanpak af op de voorrang van problemen		✓		
• Meldt problemen die zelf niet op te lossen zijn aan de verantwoordelijke		✓		
• Legt de productie stil indien nodig		✓		
• Houdt gegevens bij over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
10. Verwijdert productieafval en maakt machines, installaties, containers (vaten, teilen,...), opslagruimtes schoon				
• Stelt (mee) installaties veilig voor het uitvoeren van onderhoud	✓			• Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief en correctief basisonderhoud • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van afvalsortering • Kennis van diverse reinigingstechnieken • Grondige kennis van hygiëne en veiligheidsregels
• Houdt zich aan het onderhoudsplan- en richtlijnen	✓			
• Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht	✓			
• Gebruikt schoonmaakmaterieel			✓	
• Gebruikt een hoeveelheid product volgens het oppervlak en de vervuiling	✓			
• Ruimt de werkplek en het materiaal systematisch op			✓	
• Reinigt en desinfecteert het materieel volgens de richtlijnen	✓			
• Sorteert en behandelt afval volgens de richtlijnen	✓			
11. Controleert de samenstelling van een bereiding (vochtigheid, korrelgrootteverdeling, ...)				
• Neemt stalen van de producten			✓	• Kennis van de regels voor de conversie van meeteenheden • Kennis van interpretatie van analysegegevens • Kennis van staalname i.v.m. de te controleren producten • Kennis van staalnameprocedures • Kennis van diverse meettechnieken voor viscositeit, zuurtegraad, ... in functie van de te verwerken producten • Kennis van analyses in functie van het proces • Kennis van registratie van gegevens en opvolgdocumenten
• Laat de producten door een labo controleren	✓			
• Voert berekeningen uit	✓			
• Voert metingen uit	✓			
• Vergelijkt waarden van stalen en testen met richtwaarden	✓			
• Houdt gegevens bij over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
12. Vult de opvolgdocumenten van de productie (hoeveelheden, incidenten,...) in				
• Houdt gegevens bij over het verloop van de productie (productiviteit, tijdstip, afwijkingen, storingen,)	✓			• Basiskennis ICT • Basiskennis van procedures van stockbeheer • Kennis van traceerbaarheid en etikettering in functie van zijn eigen productie • Kennis van registratie van gegevens en opvolgdocumenten
• Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal	✓			
• Gebruikt software	✓			
• Houdt de registratie van stockgegevens bij	✓			
• Etiketsteert de resterende producten en respecteert de traceerbaarheid	✓			
13. Maakt samenstellingen, mengsels, mixen, verbeteraars klaar				
• Gebruikt een automatische installatie			✓	• Kennis van gebruik van werkdocumenten (productieorder, productieplanning, ...) • Kennis van gebruik van manuele (rand)apparatuur • Kennis van procedures om de machine te bedienen • Grondige kennis van productieprocedures (mengsels)
• Gebruikt manuele apparatuur (mixer, kneedmachine, schudmachine,...)			✓	
• Houdt zich aan de productieorder en de technische fiche	✓			
14. Lost de ingrediënten, giet ze uit, mixt ze en verdeelt de aangemaakte producten verder voor verwerking of tijdelijke stockage				
• Stuurt de producten verder via de transportband			✓	• Kennis van opslagmodaliteiten • Kennis van de bediening van toestellen voor goederentransport
• Gebruikt toestellen voor goederentransport			✓	
• Past de richtlijnen voor opslag toe	✓			
15. Houdt toezicht op de doorstroom van producten				
• Volgt informatie van beeldschermen op	✓			• Kennis van interpretatie van analysegegevens • Kennis van visuele controles • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's
• Doet controlerondes	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
(Punt Van Aandacht)				
16. Past doseringen aan				
• Merkt afwijkingen aan de producten op		✓		• Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht) • Kennis van herberekeningen van doseringen in functie van analyses
• Gaat na wat de oorzaak is van de afwijking		✓		
• Past de doseringen aan volgens de analyse	✓			
• Meldt problemen die zelf niet op te lossen zijn aan de verantwoordelijke		✓		
17. Doet het basisonderhoud van machines of uitrustingen uit en volgt dit op				
• Merkt de noodzaak aan technisch onderhoud op		✓		• Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief en correctief basisonderhoud • Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften • Kennis van afvalsortering • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van procedures om de machine te bedienen • Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht)
• Stelt de machine en/of uitrusting veilig voor het uitvoeren van onderhoud	✓			
• Voert zelf een preventief of correctief onderhoud uit van de machine	✓			
• Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen	✓			
• Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht	✓			
• Meldt problemen aan de technicus of de verantwoordelijke		✓		
• Vult de formulieren in			✓	
• Sorteert afval volgens de richtlijnen	✓			
• Draait proef met de machines			✓	
18. Werkt hygiënisch en voedselveilig				
• Wast en ontsmet de handen volgens de hygiënische richtlijnen	✓			• Basiskennis milieuzorgsystemen • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van regels van persoonlijke hygiëne • Grondige kennis van hygiëne en
• Draagt werk- en beschermkledij volgens de hygiënische richtlijnen	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Volgt de richtlijnen voor voedselveiligheid en hygiëne op	✓			veiligheidsregels
• Respekteert de milieuvoorschriften	✓			
• Respekteert de ARAB-wetgeving*	✓			

* *ARAB : Algemeen Reglement voor ArbeidsBescherming

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis ICT
- Basiskennis milieuzorgsystemen
- Basiskennis van storingsanalyse
- Basiskennis van allergenen
- Basiskennis van procedures van stockbeheer

- Kennis van de regels voor de conversie van meeteenheden
- Kennis van gebruik van werkdocumenten (productieorder, productieplanning, ...)
- Kennis van interpretatie van analysegegevens
- Kennis van visuele controles
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van opslagmodaliteiten
- Kennis van de bediening van toestellen voor goederentransport
- Kennis van opvolging en controle van de eigen voorraad
- Kennis van staalname i.v.m. de te controleren producten
- Kennis van staalnameprocedures
- Kennis van gebruik van manuele (rand)apparatuur
- Kennis van traceerbaarheid en etikettering in functie van zijn eigen productie
- Kennis van de eigen productieapparatuur
- Kennis van het eigen productieproces
- Kennis van interne productieprocedures
- Kennis van procedures voor het afstellen van de machine(s)
- Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief en correctief basisonderhoud
- Kennis van veiligheidsmaatregelen en -voorschriften
- Kennis van afvalsortering
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen

- Kennis van regels van persoonlijke hygiëne
- Kennis van opstartprocedures
- Kennis van nood- en evacuatieprocedures
- Kennis van stopprocedures
- Kennis van procedures om de machine te bedienen
- Kennis van CCP's (Critical Control Point)*, autocontrole en PVA's (Punt Van Aandacht)
- Kennis van bewaringstechnieken
- Kennis van SMED (Single Minute Exchange of Die)*
- Kennis van diverse meettechnieken voor viscositeit, zuurtegraad, ... in functie van de te verwerken producten
- Kennis van kwaliteitsnormen
- Kennis van herberekeningen van doseringen in functie van analyses
- Kennis van analyses in functie van het proces
- Kennis van registratie van gegevens en opvolgdocumenten
- Kennis van diverse reinigingstechnieken

- Grondige kennis van hygiëne en veiligheidsregels
- Grondige kennis van productieprocedures (mengsels)
- Grondige productkennis van ingrediënten, additieven, extracten die men gebruikt

*CCP's (Critical Control Point): een risico-inventarisatie voor voedingsmiddelen (gevaaranalyse en kritische controlepunten). Bedrijven die zich bezighouden met bereiding, verwerking, behandeling, verpakking, vervoer en distributie van levensmiddelen dienen hierdoor alle aspecten van het voortbrengingsproces te identificeren en op gevaren te analyseren. Dit controleproces, uitgaande van de Europese Unie wil ervoor zorgen dat het productieproces van alle voedingsmiddelen gepaard gaat met zo weinig mogelijk risico op besmetting.

*SMED : de SMED-methode tracht een snelle en efficiënte manier voor het omstellen van een productieproces te bekomen. Dit concept zegt dat elke omstelling minder dan 10 minuten zou moeten duren.

Cognitieve vaardigheden

- Neemt de werkzaamheden van de vorige ploeg over
- Raadpleegt de productieplanning
- Houdt zich aan de productieorder en technische fiche
- Kiest de ingrediënten in functie van de productieorder
- Superviseert en verifieert grondstoffen en materialen op tekorten, hoeveelheid, dosering, mengeling en kwaliteitsafwijkingen
- Stemt de hoeveelheid grondstoffen en materialen af op de opdracht
- Volgt informatie van beeldschermen op
- Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens volgens procedure
- Onderzoekt de conformiteit (kwaliteit, zuiverheid,)
- Doet een visuele controle
- Laat eventueel de stalen analyseren door een labo of doet basisanalyses zelf
- Interpreteert de resultaten en neemt actie in geval van non-conformiteit
- Respecteert het allergenenbeleid
- Stemt de hoeveelheid ingrediënten af op de opdracht (afwegen, doseren, mengen, berekenen,)
- Houdt bij gebruik van materiaal rekening met de allergenenwetgeving
- Houdt de voorraad op peil
- Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na

- Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
- Doet controlerondes
- Interpreteert controlegegevens
- Houdt zich aan productieorder en technische fiche
- Stelt de machine(onderdelen) manueel of computergestuurd in
- Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu voor de productie
- Stelt de parameters en coördinaten manueel of computergestuurd in en volgt ze op, onder andere via beeldschermen
- Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
- Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
- Interpreteert gegevens en reageert passend
- Doet controles/controlerondes
- Vergelijkt waarden van stalen en testen met richtwaarden
- Interpreteert de controlegegevens
- Houdt gegevens bij over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Stelt (mee) installaties veilig voor het uitvoeren van onderhoud
- Houdt zich aan het onderhoudsplan- en richtlijnen
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht
- Gebruikt een hoeveelheid product volgens het oppervlak en de vervuiling
- Reinigt en desinfecteert het materieel volgens de richtlijnen
- Sorteert en behandelt afval volgens de richtlijnen
- Laat de producten door een labo controleren
- Voert berekeningen uit
- Voert metingen uit
- Vergelijkt waarden van stalen en testen met richtwaarden
- Houdt gegevens bij over de aard van de afwijking, het tijdstip en de oplossing
- Houdt gegevens bij over het verloop van de productie (productiviteit, tijdstip, afwijkingen, storingen,)
- Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Gebruikt software
- Houdt de registratie van stockgegevens bij
- Etiketsteert de resterende producten en respecteert de traceerbaarheid
- Houdt zich aan de productieorder en de technische fiche
- Past de richtlijnen voor opslag toe
- Volgt informatie van beeldschermen op
- Doet controlerondes
- Past de doseringen aan volgens de analyse
- Stelt de machine en/of uitrusting veilig voor het uitvoeren van onderhoud
- Voert zelf een preventief of correctief onderhoud uit van de machine
- Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht
- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Wast en ontsmet de handen volgens de hygiënische richtlijnen
- Draagt werk- en beschermkledij volgens de hygiënische richtlijnen
- Volgt de richtlijnen voor voedselveiligheid en hygiëne op
- Respecteert de milieuvoorschriften
- Respecteert de ARAB-wetgeving*

Probleemoplossende vaardigheden

- Onderneemt actie bij afwijkingen of tekorten van de te verwerken grondstoffen
- Merkt afwijkingen, storingen aan de machine op
- Meldt problemen en veiligheidsrisico's aan de verantwoordelijke
- Legt de productie stil in noodgevallen
- Merkt afwijkingen, storingen op
- Merkt afwijkingen aan de producten op (waarden, uitzicht, geur, smaak...)
- Gaat na wat de oorzaak is van een afwijking (apparatuur, productieproces, ...)
- Stemt de aanpak af op de voorrang van problemen
- Meldt problemen die zelf niet op te lossen zijn aan de verantwoordelijke

Motorische vaardigheden

- Zet de ingrediënten klaar voor productie
- Gebruikt toestellen voor goederentransport
- Past hef- en tiltechnieken toe
- Neemt stalen
- Gebruikt weeg- en doseermateriaal (weegschaal, doseerglas, ...)
- Gebruikt apparatuur
- Start de machine op
- Voert grondstoffen en hulpproducten aan/in de menger
- Bedient de machine
- Voert de geproduceerde goederen af
- Stopt de machine
- Gebruikt controle-instrumenten
- Neemt stalen van producten
- Gebruikt schoonmaakmateriaal
- Ruimt de werkplek en het materiaal systematisch op
- Neemt stalen van de producten
- Gebruikt een automatische installatie
- Gebruikt manuele apparatuur (mixer, kneedmachine, schudmachine,...)
- Stuurt de producten verder via de transportband
- Gebruikt toestellen voor goederentransport
- Vult de formulieren in
- Draait proef met de machines

Omgevingscontext

- Het beroep wordt uitgeoefend in industriële productiebedrijven waar grondstoffen verwerkt en gemengd worden.
- De activiteiten worden uitgeoefend in een omgeving met hoge of lage temperatuur, in een vochtige omgeving met veel lawaai, geur en stof.
- Het werk kan ook worden uitgeoefend in ploegen, tijdens het weekend, op feestdagen of 's nachts.
- Het werk vindt plaats in een productieatelier: de eigenschappen van de grondstoffen kunnen bepalend zijn voor de omgevingscondities van de productieruimte.

- De menger werkt soms in zones met gecontroleerde atmosfeer, risicozones : mixen die op luchtwegen werken, allergenen,
- Het beroep kan tillen van gewichten inhouden.
- De menger werkt samen met verschillende diensten (logistiek, labo, productie, ...).
- De menger moet de vooropgestelde productie- en tijdschema's respecteren.
- De menger moet werken onder tijdsdruk.

Handelingscontext

- Gaat economisch en ecologisch om met grondstoffen en producten.
- Houdt zich aan voorschriften en procedures.
- Heeft permanent aandacht voor de kwaliteit van het product.
- Heeft permanent aandacht voor de voedselveiligheid en de hygiëne.
- De menger heeft permanent aandacht voor het allergenenbeleid om kruisbesmetting te voorkomen.
- Is zich constant bewust van de mogelijke impact van zijn handelingen en is zeer geconcentreerd met zijn opdracht bezig.
- De menger werkt met installaties en/of manuele apparatuur.
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is vereist.
- Het naleven van de hygiëne-, milieu- en veiligheidsvoorschriften van de sector is cruciaal.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het plannen van de dagtaak en het aanmaken van de mengelingen.

Is gebonden aan

- De productieorder en de productieplanning
- De instructies
- De technische fiche
- De veiligheids- en milieuvoorschriften
- De hygiëneregelgeving
- Procedures
- Richtwaarden en toleranties
- Kwaliteitsvoorschriften
- Rapporteringsprocedures
- De allergenenwetgeving

Doet beroep op

- de productieverantwoordelijke voor de productieplanning, bij problemen en voor de voorraad van de ingrediënten; de labomedewerkers voor de staalanalyses; de logistieke medewerkers voor de levering van de ingrediënten; de onderhoudstechnici voor het correctief onderhoud.

Verantwoordelijkheid

- Neemt kennis van de productiefiches en -voorschriften en bereidt de werkzaamheden voor
- Controleert de voorraad voor de eigen productie.
- Controleert de ingrediënten
- Weegt de verhoudingen van de ingrediënten af en doseert
- Voorziet de werkpost van ingrediënten en controleert de bevoorrading
- Verifieert de veiligheidsvoorzieningen van de machine(s) (breekmachines, mengtoestellen,)
- Stelt de machine in door het instellen, selecteren van een basisprogramma
- Start, bedient en stopt de machine volgens de instructies
- Controleert de bereiding (vloeibaarheid, textuur, ...) en bepaalt afwijkingen (reactie van producten, ...)
- Verwijdert productieafval en maakt machines, installaties, containers (vaten, teilen,...), opslagruimtes schoon
- Controleert de samenstelling van een bereiding (vochtigheid, korrelgrootteverdeling, ...)
- Vult de opvolgdocumenten van de productie (hoeveelheden, incidenten,...) in
- Maakt samenstellingen, mengsels, mixen, verbeteraars klaar
- Lost de ingrediënten, giet ze uit, mixt ze en verdeelt de aangemaakte producten verder voor verwerking of tijdelijke stockage
- Houdt toezicht op de doorstroom van producten
- Past doseringen aan
- Doet het basisonderhoud van machines of uitrustingen uit en volgt dit op
- Werkt hygiënisch en voedselveilig

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Menger' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Meldingsplicht ziekte of symptomen aan de exploitant van het levensmiddelenbedrijf zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 852/2004 van 29 april 2004, bijlage II, hoofdstuk VIII "Persoonlijke hygiëne"

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Het "Verslag over de werkgelegenheid in de voedingsindustrie in 2011" van de Centrale Raad van het Beroepsleven (CRB) levert de volgende informatie aan over de tewerkstellings situatie in de betrokken subsectoren.

Aantal loontrekkenden per subsector op 31 december 2010 :

Subsector	Aantal loontrekkenden 2010	Aandeel in voedingssector
Graanverwerking en zetmeelproducten	1.719	2 %
veevoeders	2.609	3 %
Slachterijen en vleeswaren	12.878	14,9 %

Gemiddelde omvang van ondernemingen van de voedingsindustrie volgens het aantal werknemers :

Gemiddelde werkgelegenheid per subsector	2000	2008	2009	2010
Maalderijen, zetmeelproducten	24,4	35,1	32,4	33,7
Vervaardiging van veevoeders	15,6	17,4	16,7	16,5
vleessector	22,9	25,4	25,7	26,2

Bovenstaande tabel geeft de gemiddelde omvang van de ondernemingen per subsector voor de evolutie van de periode 2000 tot 2010 weer. De gemiddelde omvang van de ondernemingen neemt lichtjes toe tussen 2000 en 2010. De toename van het aandeel van de grote ondernemingen in tewerkstelling is een zo goed als algemeen verschijnsel.

Aandeel van de ondernemingen met meer dan 100 werknemers in de totale werkgelegenheid :

Subsector	2000	2008	2009	2010
Maalderijen, zetmeelproducenten	69,8 %	63,9 %	65,5 %	66,3 %
Vleessector	77,4 %	38,5 %	39,7 %	40,9 %
veevoeders	58,6 %	17,8 %	19 %	16,6 %

De gegevens van FOD Economie, De Belgische voedingsindustrie, Kengetallen per sector (2010), leverde volgende informatie m.b.t. de tewerkstelling en het aantal bedrijven

Aantal bedrijven per subsector met respectievelijke tewerkstelling voor het jaar 2010 :

subsector	Regio	tewerkstelling	Aantal bedrijven
Vervaardiging van maalderijproducten			
	Brussel	132	1
	Vlaanderen	956	38
	Wallonië	23	6
	TOTAAL	1.111	45
Granen en zetmeel			
	Brussel	132	1
	Vlaanderen	1.550	42
	Wallonië	227	7
	TOTAAL	1.909	50
Vervaardiging zetmeel			
	Brussel	0	0
	Vlaanderen	594	4
	Wallonië	205	1
	TOTAAL	799	5
Industrie diervoeding			
	Brussel	0	0
	Vlaanderen	2.792	118
	Wallonië	238	21
	TOTAAL	3.030	139
Vervaardiging veevoeders			
	Brussel	0	0
	Vlaanderen	2.740	112
	Wallonië	233	20
	TOTAAL	2.973	132
Voeding voor huisdieren			
	Brussel	0	0

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van de tewerkstelling in de verschillende subsectoren van 2005 tot en met 2010 :

Subsector	regio	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Granen en zetmeel							
	Brussel	176	176	163	152	144	132
	Vlaanderen	1.735	1.717	1.633	1.542	1.558	1.550
	Wallonië	222	207	64	126	218	227
	Totaal	2.133	2.100	1.860	1820	1.920	1.909
Vervaardiging maalderijproducten							
	Brussel	-	-	-	-	-	132
	Vlaanderen	-	-	-	-	-	956
	Wallonië	-	-	-	-	-	23
	Totaal	-	-	-	-	-	1.111
Vervaardiging zetmeel							
	Brussel	-	-	-	-	-	0
	Vlaanderen	-	-	-	-	-	594
	Wallonië	-	-	-	-	-	205
	Totaal	-	-	-	-	-	799
Industrie diervoeding							
	Brussel	0	0	0	0	0	0
	Vlaanderen	2.729	2.729	2.740	2.789	2.781	2.792
	Wallonië	245	236	251	260	249	238
	Totaal	2.974	2.965	2.991	3.049	3.030	3.030
Voeding voor huisdieren							
	Brussel	-	-	-	-	0	0
	Vlaanderen	-	-	-	-	62	52
	Wallonië	-	-	-	-	5	5
	Totaal	-	-	-	-	67	57
Vervaardiging veevoeders							
	Brussel	-	-	-	-	0	0
	Vlaanderen	-	-	-	-	2.719	2.740
	Wallonië	-	-	-	-	244	233
	Totaal	-	-	-	-	2.963	2.973

De cijfers geven de totale tewerkstelling in de subsector weer zonder een indeling te maken volgens de beroepen. De sector van de maalderijen geeft aan dat 7% van de totale tewerkstelling aan de slag is als menger.

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen en openstaand – periode 2012 jan-dec) van het beroep van maalderijarbeider

Ontvangen vacatures 2012		Turnhout	TOTAAL	Openstaande vacatures
	maaldrijarbeider			
NEC zonder uitzendopdr.	01. Primaire sector			
	02. Dranken, voeding en tabak	1	1	
TOTAAL		1	1	

i. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

Voor de beroepen “molenaar” en “helper maaldrij”

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Molenaar												
NEC zonder uitzendopdr.	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitzendopdr.	0	2	0	0	0	0	0	0	7	1	6	3
TOTAAL	0	2	0	2	0	0	0	0	7	1	6	3
Helper maaldrij												
NEC zonder uitzendopdr.	0	1	0	0	1	1	1	2	2	5	0	0
Uitzendopdr.	0	0	0	2	0	0	2	1	2	1	3	7
TOTAAL	0	1	0	2	1	1	3	3	4	6	3	7
ALGEMEEN TOTAAL	0	3	0	4	1	1	3	3	11	7	9	10

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Deze tabel geeft een overzicht van de openstaande vacatures per regio van de maand december in 2012

Regio	Turnhout	Kortrijk-Roeselare	TOTAAL
Uitzendopdrachten			
Molenaar	0	3	3
Helper maaldrij	2	5	7
TOTAAL	2	8	10

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Molenaar												
NEC zonder uitzendopdr.	2	1	6	6	2	2	6	5	6	1	0	0
Uitzendopdr.	0	13	7	1	1	3	19	22	19	21	14	37
TOTAAL	2	14	13	7	3	5	25	27	25	22	14	37
Helper maaldertij												
NEC zonder uitzendopdr.	2	4	3	2	3	3	8	7	9	11	2	1
Uitzendopdr.	0	0	0	6	64	3	37	55	6	9	19	15
TOTAAL	2	4	3	8	67	6	45	62	15	20	21	16
ALGEMEEN TOTAAL	4	18	16	15	70	11	70	89	40	42	35	53

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Deze tabel geeft een overzicht van het aantal openstaande vacatures per regio van de maand december in 2012.

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Gent	Limburg Oost	Limburg West	Totaal
Molenaar									
NEC zonder uitzendopdr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitzendopdr.	1	2	7	2	7	8	8	2	37
TOTAAL	1	2	7	2	7	8	8	2	37
Helper maaldertij									
NEC zonder uitzendopdr.	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Uitzendopdr.	0	0	4	0	10	1	0	0	15
TOTAAL	0	0	5	0	10	1	0	0	16
ALGEMEEN TOTAAL	0	2	12	2	17	9	8	2	53

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Kortrijk-Roeselare	Gent	TOTAAL
TOTAAL Molenaar	0	1	1	2
TOTAAL Helper maaldertij	3	0	0	3

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

In de lijst van de knelpuntberoepen van de VDAB zijn de beroepen van molenaar en helper maaldertij

ondergebracht in de cluster van de productieoperator voeding. Deze laatste staat wel aangeduid als een knelpuntberoep.

4. Samenhang

Dit beroep kent een zekere samenhang met andere beroepen binnen de voedingssector : de beroepsbeoefenaars kunnen overstappen/doorgroeien van het ene beroep naar het andere mits het verwerven van bijkomende competenties eigen aan de verschillende beroepen.

	Procesoperator voedingsindustrie	
Menger	Productieoperator voedingsindustrie	Verpakkingsoperator
	Productiemedewerker voedingsindustrie	Manuele inpakker